

Är ishockeyn jämlik och jämställd bland barn och ungdomar?

Bakgrund till studien

71 specialidrottsförbund är i dag med i Riksidrottsförbundet (RF). **Ishockeyn** är en av de stora specialidrotterna.

Riksidrottsförbundet anger i sin policy att idrotten bedrivs som en självständig folkrörelse som bl. a markeras av att den är ideell, demokratisk, öppen för alla, och spridd i alla sociala skikt. Det är uppenbart att såväl jämställdhet som jämlikhet är centrala mål inom idrottsrörelsen.

En av utgångspunkterna för statens stöd till idrotten är att idrotten ska vara öppen för alla oavsett ålder, kön, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning samt social, etnisk och kulturell bakgrund och funktionsnedsättning. Regeringen har också under 2015 fattat beslut om att ge RF ökat stöd för att arbeta med integration. I ett pressmeddelande från socialdepartementet den 14 april 2015 står det: "Regeringen föreslår en ökning av idrottsanslagen med 32 miljoner redan under 2015 och 64 miljoner årligen från och med 2016. Pengarna ska användas för att stödja idrottsrörelsen i att erbjuda aktiviteter och grundläggande introduktion till föreningslivet och idrottsrörelsen för nyanlända". Enligt TT uttalar sig idrottsministern Gabriel Wikström på följande sätt: "Idrottsrörelsen erbjuder en fantastisk plattform för integration... Idrottsrörelsen har förutsättningarna och är själv beredda att ta detta ansvar... Men för att klara av detta behöver idrottsanslaget höjas". Även många kommuner, t.ex. Stockholms stad, har till mål med sitt stöd till föreningsidrotten att det ska främja jämställdhet och jämlikhet.

Att studera i vilken utsträckning idrottsrörelsen lyckats nå målen om jämlikhet och jämställdhet är självklart en viktig fråga. Det saknas i stort utvärderingar om detta.

Forskningsprojektet Ung livsstil i Sverige studerar sedan 30 år tillbaka RF-idrotten. I den kommande skriften "*Idrottens sociala struktur- en utmaning för idrottsrörelsen*" studeras i vilken grad hela idrottsrörelsen når målen om jämlikhet och jämställdhet. Studien bygger på svar från omkring 70 000 barn och ungdomar i ett antal kommuner. Svarsfrekvensen i studien, som är genomförd med ett stratifierat, stratifierat och slumpmässig urval är omkring 80%.

I ett antal mindre rapporter kommer vi att visa i vilken grad fotboll, basket, brottning, boxning, friidrott, golf, gymnastik, handboll, ishockey, budo, orientering, simning, tennis, innebandy och ridning uppnår målen om jämlikhet och jämställdhet. I dessa studier kommer vi att undersöka i vilken grad killar respektive tjejer i olika socioekonomiska grupper och killar och tjejer med svensk respektive utländsk bakgrund är med i de olika idrotterna.

Studier om fotboll, basket, golf, friidrott och handboll har publicerats under hösten. Dessa studier bygger på svar från ungefär 40 000 barn och ungdomar. Svarsfrekvensen är omkring 80%.

Här kommer nu resultaten för **ishockeyn** bland pojkar. Det är för få flickor som spelar ishockey i våra enskilda studier för att resultaten ur statistisk synpunkt kan presenteras. Omkring 55 000 pojkar ingår i våra studier om socioekonomisk bakgrund och 44 000 pojkar i studien om svensk och utländsk bakgrund. Svarsfrekvensen är 82%. Första studien i vilken socioekonomisk grupp de som spelar ishockey tillhör gjordes 1989 och den senaste 2015.

Är ishockeyn jämlik och jämställd bland barn och ungdomar?

Låt oss först konstatera att omkring 92% av de barn och ungdomar som är med i en ishockeyklubb är killar¹.

Ishockeyn är varken en jämställd eller jämlik idrott

Ishockeyn bland killar

Killar i de högre socioekonomiska grupperna är med i en i ishockeyklubb i **mycket större utsträckning än killar i de lägre socioekonomiska grupperna**². Det gäller sedan vår första studie 1989. Resultaten kvarstår, med något undantag, även efter kontroll för invandrarbakgrund. **Det är bland tonåringar i vår stora studie 2009 till 2013 minst 8 gånger vanligare att pojkar i socioekonomisk grupp 1 är med i en ishockeyklubb än pojkar i socioekonomisk grupp 5.** Den mycket låga andel killar från socioekonomisk grupp 4 och 5 som är med i en ishockeyklubb gäller oberoende av hur många ishallar kommunerna har per invånare³.

Killar som liksom sina föräldrar är födda i Sverige är mycket starkt överrepresenterade bland dem som är med i en ishockeyklubb. Detta gäller i alla våra studier sedan slutet på 1990-talet. Den mycket låga andelen invandrarkillar (gäller både första och andra generationen) i en ishockeyklubb gäller oberoende av hur många ishallar kommunerna har per invånare.

Forsknings- och utvärderingsprojektet Ung livsstil i Sverige

Ulf Blomdahl.	ulf.blomdahl@telia.com	tel. 070/ 665 11 21
Stig Elofsson.	stig.elifsson@socarb.su.se	tel. 08/ 16 20 22
Linda Lengheden.	linda.lengheden@gmail.com	tel. 0736/ 81 36 33
Magnus Åkesson.	magnus.akesson@stockholm.se	tel. 08/ 508 27 638

Du kan nu följa forskningsprojektet Ung livsstil i Sverige på Facebook:

<https://www.facebook.com/unglivsstil>

---

¹ Även om vi förfogar över den största studien som genomförts i Sverige är det få tjejer som spelar ishockey i de olika åldersgrupperna. Vi avstår därför att redovisa resultaten bland tjejer. Huvudorsaken är alltså att resultaten blir för statistiskt osäkra.

² Även Wagnsson m.fl. ser i sin studie att ungdomar i de högre socioekonomiska grupperna är överrepresenterade bland dem som spelar ishockey i en klubb. Se Wagnsson/Augustsson/Patriksson, **Youths Participation in Different Sports. A Matter of Socioeconomic Inequality?** Karlstads universitet.

³ Blomdahl m.fl., **Har antalet ishallar i förhållande till befolkning någon betydelse för i vilken utsträckning dels killar i de lägre socioekonomiska grupperna och dels killar med utländsk bakgrund är med i en ishockeyklubb?**